

6. november 2013

EM 2013/7
Finn Karlsen

Forslag til finanslov for 2014.

(Naalakkersuisoq for Finanser og Indenrigsanliggender)

2. behandling.

Uden at skulle gentage bemærkningerne fra 1. behandlingen af forslag til finanslov for 2014, har Siumut følgende bemærkninger til forslagets 2. behandling.

Forslaget har inden 2. behandlingen blevet grundigt behandlet i Finans- og Skatteudvalget.

Siumut vil gerne udtrykke sin glæde over, at udvalget har samarbejdet godt i forbindelse med den grundige behandling af forslaget. Der har været et godt samarbejde, selv om man ikke har kunne opnå enighed i starten af behandlingen af forslaget, så har alle vist en vilje til at indgå et kompromis, hvilket også er sket i langt de fleste af tilfældene. Den ene punkt udvalget ikke har kunnet opnå enighed var tema 7, administrative besparelser, hvor Naalakkersuisut ændringsforslag ikke har direkte indflydelse på selve finansloven, forstået på den måde, at det var en budgetneutral ændring.

Siumut vil gerne udtrykke sin glæde over, at vi finder den måde at arbejde på som glædeligt og betryggende og vil gerne benytte lejligheden til at takke kollegerne i Finans- og Skatteudvalget for det gode samarbejde.

Vi vil ikke undlade at bemærke, at Naalakkersuisoq for Finans og Indenrigsanliggender i flere omgange har mødt de forskellige partier til forhandling, hvorfor Siumut gerne vil benytte lejligheden til at takke Naalakkersuisoq for at have udvist imødekommenhed overfor de forskellige partier.

I forbindelse med forslagets 1. behandling, udtrykte vi de emner vi fandt vigtige. Uden at skulle gentage det vi sagde, har vi blandt andet udtrykt, at arbejdsløsheden skal bekæmpes aktivt og effektivt. I den forbindelse vil Siumut udtrykke sin glæde over, at Naalakkersuisut har fremsat et ændringsforslag for at kunne hæve bevillingerne til bekæmpelse af arbejdsløsheden. Selvfølgelig er det i og for sig ikke nok med at hæve bevillingerne, hvorfor Siumut vil kræve, at initiativerne herfor skal være mere synlige og at folk der får beskæftigelse skal være flere.

Siumut vil ikke undlade at understrege over for Naalakkersuisut, at indsatserne der stiler mod forbedringer af folks levevilkår skal tages alvorligt af Naalakkersuisut. Vi er jo klar over, at der findes mange familier, der har store problemer med at forsørge deres børn. Disse problemer har blandt andet udgangspunkt i arbejdsløsheden og dette problem kan ikke undervurderes, hvorfor Siumut inderligt vil understrege, at Naalakkersuisut tager grundigt fat om at løse netop dette alvorlige problem.

Det er også glædeligt, at Naalakkersuisut har sat en ekstraordinær bevilling til at bekæmpe kræftsygdommen, sygdommen er i fremgang blandt befolkningen, hvorfor vi skal understrege, at vi er forpligtede til at gøre en ihærdig indsats for bekæmpelsen af sygdommen.

I forbindelse med forslagets 1. behandling, har vi blandt andet stillet spørgsmålstegn ved de indtægter man budgetterede med, ved slag af lejligheder. Naalakkersuisut har heldigvis været lydhøre over for kritikken og ændret planerne således, at salget af disse nu er strækket over flere år. Dette medfører selvfølgelig at indtægterne vil komme senere, hvorfor det har været nødvendigt at kompensere dette ved at man finder nye indtægtsmuligheder. Dette er blandt andet sket, ved at formindske bevillingerne til udviklingen af fiskeriet, hvilket udvalget har udtrykt forståelse for, idet brug af bevillingerne vil være hæmmet af, at man i forbindelse med disse bevillinger, ikke har ændret det lovgivningsmæssige grundlag. I år har man bevilget 7 mio. kr., og man kan kun udnytte en lille del af bevillingen, idet lovgrundlaget herfor er alt for striks formuleret, hvorfor Siumut har anmodet Naalakkersuisut om at fremsætte et ændringsforslag i forbindelse med det kommende forårssamling, således loven kan blive revideret.

I forbindelse med 1. behandlingen af lovforslaget, opfordrede vi fra Siumut, at Naalakkersuisut skal undersøge og vurdere en eventuelt privatisering af de helt eller delvis ejede offentlige aktieselskaber. Siumut vil gentage denne opfordring.

I den forbindelse har Naalakkersuisut fremsat et ændringsforslag i forbindelse med forslagets 2. behandling, hvor Naalakkersuisut lægger op til, at sælge aktieandelen i Grønlandsbanken, hvorved man skaffer de fornødne indtægter. Udvalget har udskudt stillingtagen herfor indtil 3. behandlingen af forslaget og i den forbindelse har udvalget anmodet Naalakkersuisut om en uddybning af forslaget. Såfremt Finansudvalget skal tilslutte sig dette, ønsker udvalget et mere klart beslutningsgrundlag. Desuagtet vil Siumut gerne overfor Naalakkersuisut udtrykke, at Siumut ikke er af den opfattelse, at aktieandelen ikke skal sælges i disse år. Siumut vil anmode Naalakkersuisut, at de finder kompenserende indtægter.

Ligeledes har udvalget udskudt stillingtagen af forhøjelse af rejeafgiften til 3. behandlingen af lovforslaget, som udvalget ikke har indvendinger imod. Grunden herfor er, at uddybende bemærkninger først kan fremskaffes på et senere tidspunkt.

I forbindelse med forslaget 1. behandling, har Siumut anmodet Naalakkersuisut om at undersøge nye indtægtsmuligheder, det være sig større indtægter fra fiskerierhvervet, privatisering af helt eller delvist offentlig ejede aktieselskaber, aktivering af ledige samt forøge tempoet af behandlingen af råstofprojekterne. Disse var nogle af de krav, Siumut fremførte i forbindelse med forslaget 1. behandling.

Siumut vil gerne gentage disse krav.

Siumut vil heller ikke undlade at nævne de nye muligheder der opstår i forbindelse med klima forandringer samt forandringer af havstrømmene, som blandet andet er mulighederne for at udnytte de nye givtige ressourcer som makrellerne repræsenterer. Siumut vil kræve, at Naalakkersuisut hurtigt gør en indsats for, at disse kan blive til mærkbart fordel for Landskassens indtægter.

Ligeledes skal også andre arter medtages i disse initiativer.

Siumut vil understrege, at man i forbindelse med makrelfiskeriet, skal give de lokale mulighed for at kunne fiske denne ressource, forstået på denne måde, at man skal gøre en ihærdig og resultatgivende indsats.

Siumut vil kræve, at man i forbindelse Naalakkersuisuts indsats på området, skal bestræbe sig for, at lokale unge fiskere skal gives mulighed for deltagelse i udnyttelsen af disse ressourcer.

Fornyligt underskrev Naalakkersuisut en omfattende aftale om udnyttelse af råstoffer, og når dette bliver realitet, vil projektet medføre mange faglærte og ikke faglærte arbejdspladser. Vi er bekendte med, at der er initiativer i gang for at sikre, at de unge som tager uddannelser i udlandet skal vende hjem, efter endt uddannelse. Samfundet har jo stærkt brug for dem, hvorfor Siumut opfordrer Naalakkersuisut om at fortsætte disse bestræbelser.

Gruppen af de ikke faglærte, som i de senere år flytter til Danmark og som pressen kalder for "flygtninge", vil Siumut anmode Naalakkersuisut, at disse tager initiativer til, således at også denne gruppe skal have mulighed for at vende hjem. Disse ressourcer får vi jo brug for i den nærmeste fremtid samt på længere fremtid, idet dette skridt medfører et stort behov for ikke faglært arbejdskraft. Derfor anmoder Siumut, at Naalakkersuisut tager skridt til, at disse får mulighed for at flytte hertil, idet vi ikke kan undvære de ressourcer, som denne gruppe repræsenterer.

Siumut vil gentage det krav som vi fremførte i forbindelse med 1. behandlingen af forslaget, nemlig at de enorme midler der er bundet i anlægsskatten skal ud og arbejde til gavn for samfundet. Samfundet har stærkt brug for disse midler, idet området lider af manglende opgaver. Ikke mindst skal vi nævne, at befolkningen lider under boligmangel, at skolerne trænger til renoveringer, at kollegierne trænger til renoveringer og lignende.

Derfor ønsker Siumut at disse passiver aktiveres. Der er jo tale om midler i størrelsesordenen 800 – 900 mio. kr.

Vi er klar over, at nogle af midlerne er bundet til bestemte opgaver, desuagtet er vi sikre på, at nogle af midlerne tidligere har været bundet til bestemte formål, som ikke længere er aktuelle, hvorfor Siumut ønsker at Naalakkersuisut tilbunds gående gransker disse midler.

Siumut vil gentage sine krav om at de byer og bygder, der har gået ramt forbi i forbindelse med tidligere års udviklingsrelaterede bevillinger samt anlægsmidler, skal komme i betragtning.

Naalakkersuisut har siden 1. behandlingen af finanslovsforslaget, fremsat 125 ændringsforslag.

Ud af disse har udvalget udskudt stillingtagen til forslaget 3. behandling. Siumut indstiller de resterende ændringsforslag til godkendelse. Et mindretal i udvalget indstiller tema 7 til forkastelse.

Siden fremlæggelsen af forslaget til Inatsiartuts Finanslov, har Naalakkersuisuts samlede ændringsforslag medført, at drifts- anlægs samt udlån ender med et underskud på 52,4 mio. kr., hvilket er en markant forbedring i forhold til det oprindelig fremførte forslag. Eksempelvis kan det nævnes, at dette estimat for landskassens resultat på finansloven for 2012, var sat til et underskud i størrelsesordenen 301 mio. kr., og når man sammenligner dette tal med fra dengang, kan man kun sige, at forbedringen er enorm og det er vi godt tilfredse med.

Desuden har vi fra Siumut givet udtryk for, at vi på nuværende tidspunkt ikke kan tilslutte og et salg af aktieandelen i banken. Manglende salg vil medføre, at en mindre indtægt på 68,5 mio. kr. næste år og 62,5 mio. kr. i det efterfølgende år. Dog vil en opgivelse af salg medføre, at der løbende kommer årlige indtægter fra udbytte af aktierne.

Dette vil så medføre, at Naalakkersuisut må finde andre besparelser eller finde alternative indtægtsmuligheder.

Derudover ønsker Siumut, at Naalakkersuisut øger bevillingerne til selvbyggerhuse, dette især med hensyn til de mindrebedemlede borgere i samfundet, idet vi er bekendte med, at dette er til stor gavn for disse.

Siumut har ligeledes anmodet Naalakkersuisut, at de laver en analyse af de midler som Grønlands Selvstyre bevilger i forbindelse med de forskellige serviceaftaler.

Ligeledes ønsker Siumut at spørge Naalakkersuisut om, hvorvidt det er og for sig selv er realistisk, at man stopper bevillingerne til fiskeproduktionsanlæg, idet erfaringerne viser, at man på nogle steder på kysten ikke kan drive anlæg uden støtte, hvorfor Siumut vil

udtrykke sin bekymring om, at Naalakkersuisuts fastholdelse af dette forslag, vil medføre at der opstår problemer med at indhandle fangst.

Siumut vil udtrykke sin støtte til de punkter som Finans- og Skatteudvalget har udskudt i forbindelse med forslagens 2. behandling, med en yderligere uddybning for øje og med disse bemærkninger vil Siumut oplyse, at man vil stemme for forslaget.

Siumut vil indstille forslaget til behandling i Finans- og Skatteudvalget, inden 3. behandling af forslaget.